

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 418/2015
21.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници из радног односа тужиле М.Б. из Ч., чији је пуномоћник Д. Ј., адвокат из Ч., против туженог Д. з. п. и п. Ф. ДОО у Н.П., чији је пуномоћник Р.М., адвокат из Н.П., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2698/13 од 11.09.2014. године, у седници од 21.10.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2698/13 од 11.09.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 бр.213/12 од 17.01.2013. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца била у радном односу код туженог почев од 09.02.2008. године па до 31.07.2008. године, што је тужени дужан признати и извршити упис радног стажа тужилце у њеној радној књижици за тај период. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужилце којим је тражила да се утврди да је била у радном односу на неодређено време код туженог почев од 01.08.2008. године па до 30.03.2009. године, што је тужени дужан признати. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужба тужилце повучена у делу којим је тражила да јој тужени исплати неисплаћену минималну зараду за период од априла месеца 2008. закључно са мартом месецом 2009. године. Ставом четвртим изреке, првостепени суд се огласио ненадлежним за поступање у делу тужбеног захтева тужилце којим је тражила да се тужени обавезе за исплату припадајућег доприноса за ПИО за период од 09.02.2008. године до 31.07.2008. године према важећој основици на дан уплате. Ставом петим изреке, одлучено је да се тужба одбацује у делу тужбеног захтева из претходног става пресуде. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде због неискоришћеног годишњег одмора за 2009. годину исплати 4.975,00 динара са законском каматом од 31.03.2009. године до исплате. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом истог суда П1 бр.213/12 од 17.06.2013. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се према туженом утврди да радни однос утврђен ставом 1. изреке првостепене пресуде има обележја радног односа на неодређено време. Ставом другим изреке је утврђено према туженом да радни однос тужиле утврђен наведеним ставом 1. изреке првостепене пресуде има обележја пробног рада што је тужени дужан признати.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2698/13 од 11.09.2014. године, ставом 1. изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиле и потврђена је наведена првостепена пресуда у другом ставу изреке као и допунска пресуда у првом ставу изреке. Ставом 2. изреке, иста првостепена пресуда је преиначена у ставовима првом и шестом изреке и допунска пресуда у другом ставу изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди да је била у радном односу код туженог на неодређено време почев од 09.02.2008. до 31.07.2008. године и да се тужени обавезе да јој у радној књижици изврши упис радног стажа за тај период. Делимично је усвојен тужбени захтев тужиле којим је тражила да јој тужени на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2009. годину исплати 4.762,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.03.2009. године па до исплате, а за разлику од досуђеног до потраживаног износа и то за износ од 213,00 динара тужбени захтев тужиле је одбијен као неоснован. Ставом 3. изреке је одлучено да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је благовремено изјавила ревизију, побијајући је у тачки 1, у тачки 2. у делу којим је одбијен њен тужбени захтев којим је тражила да се утврди да је била у радном односу код туженог на неодређено време (у означеном периоду) и у тачки 3. изреке; због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом, није учињена повреда одредаба парничног поступка на коју ревидент неосновано указује из члана 374. став 1. ЗПП, која би била од утицаја на правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је радила код туженог на пословима продавца намештаја у продавници у Ч., најпре по основу пробног рада, без закљученог уговора о раду почев од 09.02.2008. године до 21.08.2008. године, када је закључила уговор на одређено време за рад на тим пословима почев од 01.08.2008. године па до 31.10.2008. године. Затим је са туженим закључила други уговор о раду на одређено време за период почев од 01.11.2008. године до 28.02.2009. године и трећи уговор на одређено време за период од 01.03. до

31.03.2009. године. Радни однос код туженог престао јој је на основу решења бр.103/09 од 01.04.2009. године због истека рока на који је засновала радни однос по основу уговора о раду на одређено време од 01.03.2009. године. За период од 01.08.2008. закључно са 31.03.2009. године, тужени ју је пријавио за права по основу социјалног осигурања. Тужбу у овој правној ствари тужила је поднела 11.05.2009. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови закључили и утврдили да је тужила и у периоду који је претходио закључењу уговора, код туженог била у радном односу на одређено време почев од 09.02.2008. године па до 01.08.2008. године (закључно са 31.07.2008. године) почев од када је закључила уговоре о раду на одређено време, те да зато њен радни однос нема карактер радног односа на неодређено време. Како је тужила код туженог била у радном односу на одређено време у наредном периоду почев од 01.08.2008. па до 31.03.2009. године, на основу 3 закључена уговора на одређено време; првостепени суд је правилно одбацио њену тужбу у том делу захтева за утврђење постојања радног односа у том периоду, због недостатка правног интереса.

Другостепени суд је правилно применио материјално право када је побијаном пресудом одбио захтев тужиле за утврђење да је била у радном односу код туженог на неодређено време почев од 09.02.2008. године до 01.08.2008. године (закључно са 31.07.2008. године) и да се тужени обавезе да јој за тај период упише радни стаж у радну књижицу из разлога што је тужила тужбу за утврђење постојања тог радног односа поднела по протеклу рока од 90 дана од сазнања за повреду права из члана 195. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 24/05 и 61/05) дана 21.08.2008. године, када је закључила уговор о раду на одређено време, односно сазнала да није у радном односу на неодређено време, па је овај законски рок очигледно протеклао до дана подношења тужбе у овој правној ствари 11.05.2009. године.

Прихвативши као правилан закључак другостепеног суда у погледу релевантног датума за сазнање о повреди права (на дан када је закључила уговор о раду на одређено време са туженим), овај суд налази да зато нису основани ревизијски наводи тужиле која тај датум за сазнање повреде свог права да није у радном односу на неодређено време везује за датум враћања радне књижице 01.04.2009. године, после доношења решења о престанку радног односа.

Нису основани ревизијски наводи тужиле да је њен радни однос заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време јер послови које је она обављала нису они из члана 37. став 1. Закона о раду, за који се заснива радни однос на одређено време а који не може трајати дуже од 12 месеци. У ситуацији када је она прво била на пробном раду, а потом закључила уговоре о раду на одређено време почев од 01.08.2008. године који су континуирано трајали закључно са 31.03.2009. године, а није наставила да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је радни однос на одређено време заснован, да би дошло до прерастања радног односа из одређеног у неодређено време, у смислу члана 37. став 4. Закона о раду.

Иако је тачан ревизијски навод да се у случају преклузије у радном спору за заштиту повреде права из радног односа мериторно не одлучује, већ се тужба одбацује, то није од утицаја на последице тражене правне заштите тужиљиног радно-правног статуса, па тиме ни на правилност побијане пресуде.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка на основу члана 153. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Трифуновић,с.р.**